

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 12 december 2022
(OR. en)

15946/22

MOG 140
COPS 609
CFSP/PESC 1707
COHAFA 120
RELEX 1720
YEMEN 2

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

Betreft: Conclusies van de Raad over Jemen

Voor de delegaties gaan in bijlage dezes de conclusies van de Raad over Jemen, die de Raad in zijn zitting op 12 december 2022 heeft aangenomen.

CONCLUSIES VAN DE RAAD OVER JEMEN

1. Onder verwijzing naar haar eerdere conclusies van de Raad over Jemen van 2018 en 2019 volgt de EU de ontwikkelingen in het land op de voet en is zij zeer bezorgd over de aanhoudende impasse in de politieke situatie. Sinds de laatste conclusies van de Raad is de betrokkenheid van de EU bij Jemen zowel verruimd als verdiept. De EU en haar instellingen spelen een belangrijk rol in de internationale steun voor de vredesinspanningen van de Verenigde Naties en op het gebied van humanitaire zaken.
2. De EU bevestigt dat zij principieel vasthoudt aan de eenheid, soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Jemen, en aan de ondersteuning van de vredesinspanningen van de VN en de bemiddelingspogingen van de speciale gezant van de VN, Hans Grundberg. Dit omvat de nauwe coördinatie tussen de speciale VN-gezant, de EU-instellingen en de EU-lidstaten. Het effect van de betrokkenheid van de EU wordt verder versterkt door vertegenwoordiging in belangrijke internationale fora over Jemen en door samenwerking met belangrijke regionale en internationale partners. De EU steunt president Rashad Al Alimi en de eenheid van de Presidentiële Raad (Presidential Leadership Council – PLC).
3. Herinnerend aan de conclusies van de Raad over de gezamenlijke mededeling "Een strategisch partnerschap met de Golf" van 20 juni 2022¹ bevestigt de EU het belang van Jemen voor de opbouw van een strategisch partnerschap met de landen in de Golfregio, onder meer op het gebied van mondiale humanitaire en ontwikkelingsbehoeften en mondiale en regionale veiligheidsuitdagingen. Het bevorderen van vrede en stabiliteit, met inbegrip van maritieme beveiliging, en het de-escaleren van de spanningen in de ruimere Golfregio, zijn prioriteiten voor de Europese Unie. De EU bevestigt voorts haar ambitie om een intensievere dialoog en coördinatie met regionale actoren aan te gaan om de regionale veiligheid en stabiliteit te bevorderen. Gezien de impact van het Jemenitische conflict op de regionale veiligheid en stabiliteit roept de EU internationale en regionale actoren op constructief samen te werken met de Jemenitische partijen en prijst zij de Samenwerkingsraad van de Golf (GCC) en de buurlanden voor hun steun aan de vredesinspanningen in Jemen.

¹ JOIN(2022) 13 final, gepubliceerd op 18 mei 2022.

4. De betrokkenheid van de EU bij Jemen houdt verband met kernbelangen en verbintenissen van de EU, waaronder: het ondersteunen van vrede en een op regels gebaseerde internationale orde; de humanitaire noodzaak om de bevolking van Jemen te ondersteunen; de uitvoering van de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid over de hele wereld; het belang van Jemen voor belangrijke zeevoorzieningslijnen voor energie en andere grondstoffen; de doelstelling om de veiligheid en stabiliteit van de Golfregio, de Rode Zee en de Hoorn van Afrika te waarborgen; en de noodzaak om verdere verspreiding van terroristische organisaties te voorkomen.
5. De EU benadrukt dat gevolg moet worden gegeven aan de humanitaire noodzaak om de bevolking van Jemen te ondersteunen. De internationale respons, onder meer inzake verstrekking van humanitaire hulp en ondersteuning van ontwikkeling in Jemen, blijft grotendeels ondergefinancierd. De EU is ook vastbesloten de ontwikkelingshulp op te voeren, in overeenstemming met het vredesproces, en verder bij te dragen tot de wederopbouw van de Jemenitische economie zodra een duurzame politieke oplossing voor het conflict is bereikt. Extra aandacht voor vrouwen en meisjes zal van cruciaal belang zijn.
6. De EU bevestigt dat zij vasthoudt aan een door de VN geleid vredesproces en een inclusieve regeling. Hoewel er in 2022 verwachtingen werden geuit voor het opstarten van een vredesproces op basis van het door de speciale VN-gezant onderhandelde bestand, betreurt de EU dat dit nog niet gebeurd is. De EU prijst de constructieve aanpak van de Jemenitische regering tijdens het bestand en de lopende inspanningen van regionale actoren, met name Saudi-Arabië en Oman, voor een uitbreiding van het bestand. De EU herhaalt haar krachtige steun voor speciale VN-gezant Hans Grundberg en roept de partijen op constructief met hem te blijven samenwerken. Er moet worden toegewerkt naar een duurzaam staakt-het-vuren, wat betekent dat er steun nodig is voor de voorstellen van de speciale VN-gezant voor een driesporenaanpak (politiek, veiligheid en economie) om te komen tot een rechtvaardige en inclusieve oplossing voor het conflict in Jemen, met volledige, betekenisvolle en gelijkwaardige politieke participatie van vrouwen op alle niveaus. De EU-steun is gebaseerd op een geïntegreerde aanpak, die alle sporen bestrijkt en gericht is op ondersteuning en coördinatie van bemiddeling en op initiatieven voor dialoog en staakt-het-vuren.

7. De EU dringt er bij de Houthi's op aan om maximalistische standpunten op te geven en constructief samen te werken met de speciale VN-gezant, en benadrukt het belang van het herstel en de verdere uitbreiding van het bestand, alsmede van de handhaving en uitbreiding van alle begeleidende maatregelen, waaronder de heropening van wegen in Taz en andere gouvernementen, brandstofzendingen naar de haven van Hodeida en commerciële vluchten naar en vanuit Sanaa.
8. De EU is verontrust over het verstrijken, op 2 oktober, van het op 2 april 2022 door de partijen overeengekomen bestand en veroordeelt met klem de herhaalde droneaanvallen van Houthi's op haveninfrastructuur in Jemen, die begonnen met de aanval op de Al-Dabba-haven op 21 oktober, en dringt er met name bij de Houthi's op aan gehoor te geven aan de oproep van de speciale VN-gezant tot kalmte en terughoudendheid terwijl verder wordt onderhandeld over een vernieuwing en verlenging van het bestand. Alle aanvallen moeten worden stopgezet. Aanvallen of de dreiging van aanvallen op civiele infrastructuur, zoals olie-installaties en commerciële scheepvaart in de regio, zijn onaanvaardbaar, ook gezien het belang van maritieme beveiliging. De speciale VN-gezant, die de internationale gemeenschap vertegenwoordigt op het gebied van vrede en veiligheid, noemde de aanslag van 21 oktober een terroristische aanslag. De EU herhaalt haar bezorgdheid over de proliferatie van geavanceerde raket- en dronetechnologie in de regio.
9. De EU zal steun blijven verlenen aan de internationale werkgroep inzake het staken van de vijandelijkheden, waarin de VN, de EU-lidstaten, de VS en andere internationale partners zijn verenigd, alsook aan het door de speciale VN-gezant gevraagde mechanisme voor coördinatie tussen informele bemiddelingsactoren. Het is van essentieel belang dat de volledige, betekenisvolle en gelijkwaardige politieke participatie van vrouwen op alle niveaus wordt ondersteund met het oog op inclusieve onderhandelingen met alle betrokken partijen, waaronder maatschappelijke organisaties, vrouwen en jongeren.
10. De EU houdt vast aan de territoriale integriteit van Jemen en aan de noodzaak van een inclusieve regeling, steunt de inspanningen van president Al-Alimi en roept alle partijen, waaronder de Zuidelijke Overgangsraad, op het fundamentele belang van de eenheid van de PLC voor een duurzame vrede in Jemen te erkennen.
11. In een bredere context toonde de EU zich ingenomen met het feit dat Jemen in de Algemene Vergadering van de VN mee heeft gestemd met de veroordeling van de Russische agressie tegen Oekraïne, en werd benadrukt hoe belangrijk het is dat het land de territoriale integriteit van Oekraïne en de bescherming van een op regels gebaseerde internationale orde in multilaterale fora blijft steunen.

12. De EU roept de partijen bij het conflict op alle vijandelijkheden te staken en het internationaal humanitair recht volledig te eerbiedigen. De EU dringt er bij de partijen op aan door strijdkrachten gerekruteerde kinderen vrij te laten en met de VN en andere humanitaire organisaties samen te werken aan de re-integratie van deze kinderen in hun gemeenschappen. De partijen moeten de volledige en adequate bescherming van burgers garanderen, met name vrouwen en kinderen en personen die tot minderheden behoren, waaronder religieuze minderheden, alsook migranten, asielzoekers, intern ontheemden en vluchtelingen in Jemen.
13. De EU blijft uiterst bezorgd over de rampzalige humanitaire situatie in Jemen, waar meer dan 70 % van de bevolking humanitaire hulp nodig heeft en meer dan 50 % met acute voedselonzekerheid wordt geconfronteerd. De EU roept de partijen op te zorgen voor volledige, veilige, snelle en ongehinderde toegang tot humanitaire benodigdheden en personeel, overeenkomstig het internationaal humanitair recht en de humanitaire beginselen, zonder discriminatie, voor alle mensen in nood, ook mensen met een handicap, in alle getroffen gouvernementen. De EU roept op tot onmiddellijke opheffing in het hele land van de grote administratieve en bureaucratische beperkingen inzake humanitaire toegang en ontwikkelingsactiviteiten, en tot de vrijlating van huidige en voormalige internationale en lokale medewerkers van humanitaire organisaties. Verdere beperkingen, zoals het zogenaamde mahram, die met name door de Houthi's aan vrouwelijke hulpverleners worden opgelegd, zijn onaanvaardbaar.
14. De EU is bezorgd over de gevolgen van de Russische agressie tegen Oekraïne voor Jemen op het gebied van voedselzekerheid, en zoekt naar oplossingen om de gevolgen van deze oorlog voor de integriteit van de voedselvoorzieningsketen en de mondiale productiecapaciteit te verzachten. Ondanks nieuwe humanitaire behoeften in Europa in de nasleep van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne zal de EU haar humanitaire steun aan Jemen voor 2022 en 2023 verhogen. Sinds het begin van het conflict in Jemen heeft de EU meer dan 1,3 miljard EUR aan steun verleend; zij blijft bezorgd over de nijpende humanitaire situatie in het land.
15. De EU herhaalt haar oproep aan alle donoren om financiële steun te kanaliseren via het multilaterale humanitaire systeem, en aldus te zorgen voor goed gecoördineerde en effectievere humanitaire en ontwikkelingsacties. De EU steunt ten volle de rol en de aanwezigheid van de VN en andere humanitaire en ontwikkelingsorganisaties, die in alle delen van het land moeten kunnen opereren.

16. Een van de factoren die de humanitaire behoeften in Jemen zo groot maken, is de toestand van de economie, waarvoor een structurele en langetermijnaanpak nodig is. De EU roept de partijen en nationale, regionale en internationale actoren op de nijpende economische situatie in Jemen aan te pakken en blijft bereid en vastbesloten de economische elementen van de vredesinspanningen en het herstel op lange termijn te ondersteunen.
17. De EU benadrukt de noodzaak van voortdurende onafhankelijke en onpartijdige monitoring van de mensenrechten, van het documenteren van ernstige schendingen, en van de volledige integratie van verantwoordingsplicht en overgangsjustitie in het vredesproces, waarbij zij herinnert aan de cruciale rol van vrouwen. Zij roept de Jemenitische partijen, de landen in de regio en de bredere internationale gemeenschap op deze kwestie op de agenda te houden en de mogelijkheden te blijven onderzoeken om een onafhankelijk mechanisme in te stellen om straffeloosheid voor mensenrechtenschendingen te voorkomen en aan te pakken, teneinde verder leed voor de Jemenitische bevolking te voorkomen. De EU roept de partijen op conflictgerelateerd seksueel geweld te voorkomen en toezeggingen te doen om daders ter verantwoording te roepen.
18. De EU roept alle actoren, met name de Houthi's, op ontvoerde personen en alle personen die illegaal of willekeurig worden vastgehouden, vrij te laten. Er moet een einde komen aan foltering, seksueel en gendergerelateerd geweld, onder meer tegen mensenrechtenverdedigers en journalisten. De EU doet ook een beroep op de regering van Jemen en de Houthi's om door te gaan met de uitwisseling van gedetineerden.
19. De EU herhaalt haar volledige steun voor het verificatie- en inspectiemechanisme van de Verenigde Naties voor Jemen (UNVIM), zal haar financiële bijdragen voortzetten, en moedigt andere donoren aan ook steun te verlenen. De EU roept de regering van Jemen en de coalitie op het UNVIM te steunen bij zijn operationele inspectie- en verificatieactiviteiten in Hodeida, Djedda en Koning Abdullahstad.
20. De EU is ingenomen met het feit dat er toereikende financiering beschikbaar is gesteld voor het begin van fase 1 voor een oplossing voor het gevaar dat uitgaat van de tanker FSO Safer. De EU steunt de door de VN geleide inspanningen om de overeengekomen oplossing uit te voeren. De EU dringt er bij de Verenigde Naties op aan meer inspanningen te leveren om het plan uit te voeren. Tot dan moet ook de nodige aandacht worden besteed aan noodplannen in geval van lekkage, brand of explosie, aangezien milieurisico's rampzalige gevolgen kunnen hebben.

21. Maritieme beveiliging heeft een groot effect op de internationale maritieme handel. De EU is bereid haar inspanningen om vertrouwen op te bouwen en maritieme veiligheid en beveiliging in de ruimere Golfregio en de Rode Zee te bevorderen, op te voeren. EUNAVFOR operation Atalanta en de uitvoering van het concept "gecoördineerde maritieme aanwezigheid" in het noordwestelijk deel van de Indische Oceaan, alsmede nauwere samenwerking en coördinatie met het lopende initiatief onder Europese leiding voor maritiem bewustzijn in de Straat van Hormuz (European-led Maritime Awareness in the Strait of Hormuz – EMASOH), die elkaar aanvullen, zullen hiertoe bijdragen.
-